

МІНІСТЕРСТВО КУЛЬТУРИ ТА ІНФОРМАЦІОННОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ДО САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ ДЕННОЇ
ТА ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ ПО ВИКОНАННЮ ЗАВДАНЬ
ФОТОГРАФІЧНОЇ ЗЙОМКИ ПЕЙЗАЖУ

Ступінь вищої освіти: «бакалавр»

Галузь знань: 02 «КУЛЬТУРА І МИСТЕЦТВО»

Спеціальність: 023 «Образотворче мистецтво, декоративне мистецтво, реставрація»

Освітньо-професійна програма: «Графіка»

Факультет: «Образотворче мистецтво»

ХАРКІВ-2021

ЗМІСТ

1. ВСТУП.....	04
2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.....	04
3. ОСВІТЛЕННЯ В ПЕЙЗАЖНІЙ ЗЙОМЦІ.....	05
4. КОМПОЗИЦІЙНА ПОБУДОВА ПЕЙЗАЖНИХ СВІТЛИН	12
5. АКЦЕНТУАЦІЯ.....	19
6. ПОСЛІДОВНІСТЬ ВИКОНАННЯ ФОТОЗЙОМКИ.....	21
7. ОБУМОВИ ПРАКТИЧНОГО ЗАВДАННЯ.....	22
8. ФОРМА І ОБСЯГИ ЗВІТНОСТІ.....	23
9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.....	24
10. ДОДАТОК №1.....	25

1. ВСТУП

1.1. Фотографічні дисципліни належать до циклу дисциплін професійної та практичної підготовки не тільки у студентів-графіків, але й у студентів іншої спеціалізації (графічний дизайн, комп'ютерний дизайн та інших) а всебічне застосування цифрових технологій тільки зміцнило та посилило їх рейтинг в умовах учбового процесу Академії.

1.2. Передбачені навчальними планами часові терміни викладання та обсяги вивчення фотографічних дисциплін і однотипність підходів до фотографічної зйомки різноманітних видів, типів і жанрів роблять доцільним застосування реперного принципу при розробці програм відповідних курсів дисциплін. Останній передбачає ґрунтовне практичне засвоєння лише тільки окремих визначених (реперних) автономно-існуючих складових частин фотографічної дисципліни. У такий спосіб виникає підґрунтя для самостійного подальшого опанування іншими різновидами фотозйомки, тобто з'являються умови до їх самостійного вивчення та самовдосконалення.

1.3. Фотозйомка пейзажів належить саме до однієї з цих ключових різновидів фотографічної зйомки. Маючи знання і навички пейзажної зйомки фотограф отримує можливість самостійно опанувати інші види фотозйомки на пленері, та виконувати, наприклад, фотографування об'єктів сільськогосподарського призначення, предметну зйомку окремих будівель, архітектурну зйомку або інші різновиди зйомки на пленері. В цьому сенсі практичне опанування теми фотографічної зйомки пейзажу належить до важливих моментів засвоєння реперного підходу до опанування натурної фотографічної зйомки в умовах «великого простору» притаманного саме пейзажам.

2. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ.

2.1. Фотопейзаж відноситься до одного з найулюбленіших, найпоширеніших та найпопулярніших (тобто до найдемократичніших) жанрів фотографічного мистецтва. Як правило, свої перші кроки в фотографії кожен (як майбутній

майстер, так і звичайний фотолюбитель) починає з пейзажної зйомки.

2.2. До головного серед характерних чинників пейзажної зйомки може бути віднесене природне освітлення, оскільки освітлення становить найсуттєвішу та невід'ємну складову частину саме фотографічного процесу, а тому світло (освітлення) вважається головним образотворчим засобом не лише пейзажної фотографії, але й усієї фотографії в цілому.

2.3. До наступного серед найважливіших образотворчих засобів і не тільки фотографії взагалі, але й пейзажної фотографії зокрема, окрім освітлення, слід віднести й наявний арсенал засобів композиційної побудови світлин. Таким чином головними питаннями, що їх належало вирішувати фотографу під час пейзажної зйомки, необхідно вважати питання як вибору доцільного (оптимального) освітлення, так і питання організації композиційної побудови майбутньої світлини.

2.4. При створенні пейзажних світлин фотограф, за звичаєм, має виконувати одну з двох вимог, а саме: або відзняти чисто документальну світлину, тобто виконати так звану «технічну зйомку», що призначена для ужиткової сфери, наприклад, інформаційного застосування, чи втілити в світлині непересічний художній образ, тобто створити художню фотографію для сфери естетичного споживання.

2.5. Сказане в п. 2.4 означає наступне: а) правильно організовані освітлення і композиція потрібні не тільки в художній, але й в документально-технічній фотографії; б) при створенні пейзажної художньої фотографії одного тільки досконалого освітлення разом з виваженою композицією ще недостатньо для створення художнього образу. Завдання фотографа-художника полягає в тім, щоб серед багаточисельних варіантів пейзажної світлини досконалих з точки зору композиції та освітлення обрати саме той, що максимально відповідає уяві автора та очікуванням глядачів або замовників.

2.6. Проблема створення ілюзії тривимірності, тобто відтворення об'ємів тіл і глибини простору на плоских зображеннях світлин, характерна для всіх видів фотографічної зйомки, але з особливою актуальністю ця проблема постає в пейзажній фотографії. Для вирішення саме цієї задачі в пейзажній фотографії належить використовувати надбання інших видів образотворчого мистецтва, зокрема, користуватися законами лінійної та тональної перспективи.

2.7. Підсумовуючи викладене в цьому розділі, слід зазначити, що фотографія взагалі, а ландшафтна фотографічна зйомка зокрема, тримаються на «трьох китах», а саме: **світло і освітлення; композиція; перспектива.**

3. ОСВІТЛЕННЯ В ПЕЙЗАЖНІЙ ЗЙОМЦІ.

8.3. Підсумковою формою звітності, котра традиційно прийнята в ХДАДМ, визначено демонстраційний екзаменаційний перегляд. Для екзаменаційного перегляду серед варіантів фотографій відзнятих на етапі остаточної зйомки обирається тільки краща (кінцева), що обрана на модульному перегляді.

8.4. Повний (семестровий) звіт що до обсягів та якості виконання всіх етапів робіт завдання «Фотографічна зйомка пейзажу з домінантою» оформляється в якості розділу в підсумковим семестровим портфоліо, в котрому поєднані всі підсумкові звіти всіх практичних завдань семестру.

8.5. Підсумкове семестрове портфоліо повинно бути оформлене альбомом чи файловою папкою формату А4 та мати титульний лист визначеного зразку, а всі завдання відповідно оформлені та позначені.

8.6. Ескізи, етюди та пошукові варіанти повинні бути роздруковані в форматі не більше 10x15 см і змонтовані на листі А4. При належному обґрунтуванні на листі допускається розташовувати до трьох, а інколи і більше зображень.

8.7. Розміри остаточної фотографії завдання «Фотографічна зйомка пейзажу з домінантою» і для портфоліо і для семестрового екзаменаційного перегляду може коливатись від 15x21 до 20x30 см.

8.8. Кожне фотографічне зображення, що його включено в склад портфоліо, слід супроводити коротким роз'яснювальним підписом (текстом) стосовно як його призначення, так і по суті тієї ролі, що її відведено цій світлина в ході процесу створення остаточної фотографії завдання «Фотографічна зйомка пейзажу».

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА.

- [1]. Дько Л.П., Головня А.Д. Фотокомпозиция. М., «Искусство», 1962.
- [2]. Заика А. Цифровое фото и ретушь в Photoshop CS. Санкт-Петербург, «Питер». 2005.
- [3]. Килпатрик Д. Свет и освещение. М., «Мир», 1988.
- [4]. Гурлев Д.С. Справочник по фотографии. Фотосъемка. К., «Техніка». 1987.

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ ТА ІНФОРМАЦІЙНОЇ ПОЛІТИКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКА ДЕРЖАВНА АКАДЕМІЯ ДИЗАЙНУ І МИСТЕЦТВ

Кафедра графіки

ПОРТФОЛІО СВІТЛИН

ПРАКТИЧНИХ ЗАВДАНЬ ДИСЦИПЛІНИ

«ОСНОВИ ФОТОГРАФІЇ»

(3 курс 5 семестр)

Виконав – студент ЗГ Іванов І.І.

Керівник – доц. кафедри графіки Супрун О.Д.

Харків 2022